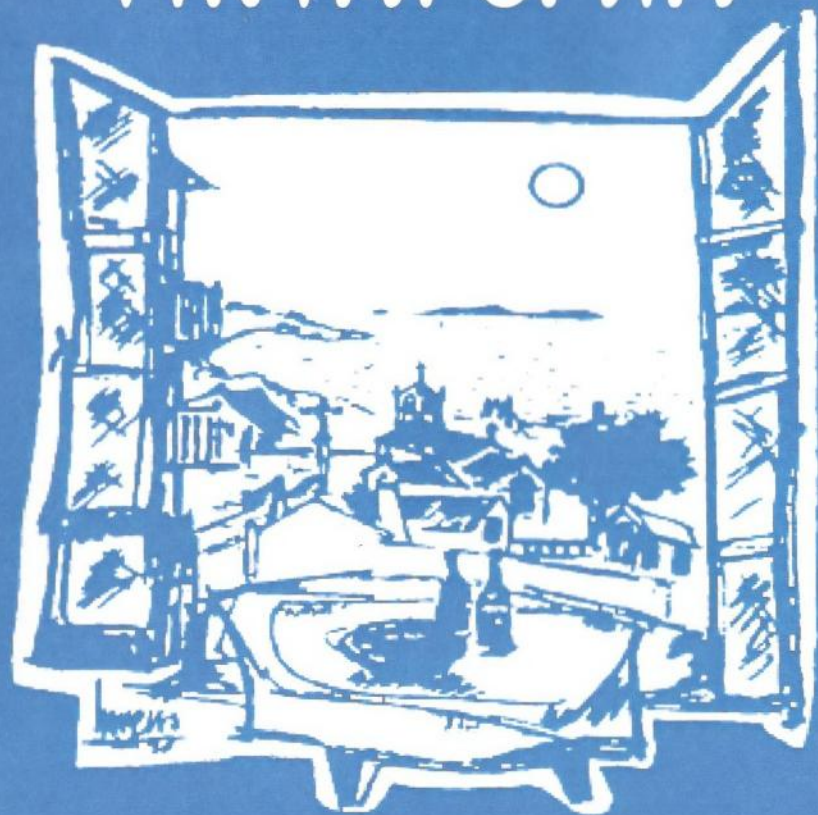
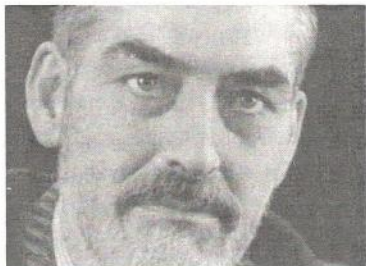

XIII FESTA do VIÑO TINTAFEMIA

1, 2 e 3 de Xullo 2016

Santa Maria de Cela

MANUEL MARÍA

En Cela

Lémbrome que era no outono, hai disto vinte anos. Varios de nós recibimos o aviso de Evencio Parada Malvido, (q.e.p.d.) para que foramos ese venres pola noite ó Rincón de Cela, na

praia de Agrelo que tiña algo que falarnos. A verdade que nos sorprendía e non sabiamos para que. O certo é que acudimos á cita onde apareceron máis convidados e alí escoitamos da súa voz o obxecto da xuntanza: organizar unha festa do viño Tintafemia de Cela. Polo que a min atinxe, recoñezo que me colleu desprevido. Certo é que dende cativo tiña oído comentarios acerca de que o noso viño, sempre afamado fóra da nosa parroquia, non estaba recoñecido oficialmente como se merecía e sempre se falaba de facer algo como agruparse, relanzalo cunha festa (a partires do costume de agasallar cunha fecha de viño no momento das tradicionais Vivas da Festa dos Mozos na última fin de semana do mes de agosto) e mesmo estaba a discusión sobre a paternidade do viño e se era ou non o mesmo patrón que o caíño.

Pero a proposta de Evencio non paraba aí. El que xa fora partícipe anos antes, na organización da festa gastronómica da Vieira a nivel municipal nas sucesivas edicións mentres o permitiu a toxina, resulta que a súa idea agora da festa do viño tiña outra finalidade maior que en si mesma. Segundo nos explicou serviría para relanzar o viño Tintafemia de Cela e amais contribuíría notablemente ó financiamento das festas parroquiais, concretamente as patronais de Santa María e San Roque, que sempre foron as máis febles e custosas de facer, polos días críticos nas que tiñan lugar, en plena temporada alta da Asunción o quince e dezaseis de agosto. Cos remanentes de Corpus Christi e a festa do viño unido ás dádivas dos veciños, poderíanse organizar con maior facilidade e comodidade. En verdade, era que se notaba xa, certo decaemento na organización das festas parroquiais e alí cadaquén expuso o seu parecer. No meu caso, que non son nada festeiro, e do meu compañeiro non acertaba a saber que se agardaba de nós. Certo é que acababamos ese verán de artellar a primeira romería do San Lourenzo de Cela en moitos anos e fora unha novidade naquel ano, como histórico foi o Pleno da Corporación municipal de Bueu celebrado en abril no Outeiro da Carballosa. Ó remate da xuntanza quedou formada unha precomisión de homes dispostos a traballar na organización para 1997 da que sería a I Festa do viño Tintafemia de Cela e mailas festas patronais da ponte de agosto.

Cara o mes de abril daquel ano de 1997, os preparativos da festa gastronómica xa estaban avanzados : o viño seleccionado das adegas da parroquia en capela preparado para embotellar unhas dúas mil cincocentas botellas, carpa degustación e carpa de autoridades, polbeiras e empanadas, concertos de música e baile, incluso un concurso de cata dos viños participantes con premios para os tres primeiros clasificados. Mesmo se confeccionou un cartel conmemorativo para a ocasión, a partires dun boceto pintado por don José María Barreiro Gómez, que sería a visualización permanente das futuras edicións: a través dunha fiestra aberta de par en par cara o solpor das illas Ons, unha vista panorámica centrada na traseira da parroquial igrexa de Santa María de Cela e aledaños, coas casas, orno e árbore do adro, campanario e cruceiro frontal coa punta de Cabalo no lateral. En primeiro plano una mesiña cun prato de sardiñas asadas e dúas botellas de viño tintafemia repousa no pousadoiro da fiestra. Parecía que todo estaba pensado e a punto, mesmo as festas preparadas e contratadas ... digo eu que naquilo durante as xestións dos permisos e autoridades convidadas, alguén notou en falta ou suxeriu que para darlle maior realce a aquel evento na súa primeira edición precisaba dun toque cultural, isto é, dun pregoeiro á altura que se precie en calquera cita gastronómica e, en Cela, non ía faltar. Foi cando se dirixiu a min o Alcalde-Presidente de Bueu, don Xosé Novas Piñeiro, manifestándome que necesitaba un teloneiro que presentara ó pregoeiro escollido, don Manuel María Fernández Teixeira, Manuel María, o escritor, o poeta da Terra Cha lucense, nacido en Outeiro de Rei en 1929 quen dixo de si mesmo en repetidas ocasións *“eu de min soio sei con seguridade que escribo versos. O que aínda non sei é se son poeta. Isto dirao, en definitiva, o tempo”*.

Aínda que non estaba a feito a estes prolegómenos, o momento, a persoa elexida e Cela ben o merecían, e aceptei. Así foi como tiven a honra naquel sábado, 19 de xullo de 1997 de coñecer, presentar en nome da Comisión organizadora e compartir aqueles momentos con persoeiros da vida social de Galicia. Como anécdota sinalarei a bronca que me botou o finado de Evencio en medio da xente asistente ó pregón no eirado de Cela, el de abaixo, nós de arriba dende o palco, motivado ó retraso nestas ocasións da axenda e como se facía longo e tarde para el *“a literatura”* que acabara loguiño que había que vender as botellas do viño ... A continuación Manuel María pronunciou o seu pregón facendo fincapé na beleza do Morrazo e que en cada terra de Galicia hai un viño especial e singular que o caracteriza, pero todos parten dun, da vide de Noé. Falou como grande amante do viño e que sen el, nada pode haber perfecto, e que o mellor agasallo para un católico compostelano é un bo viño sempre tomado en compañía, xa que beber en soidade é unha traxedia, para rematar dicindo *“quedaría satisfeito se este pregón valera unha taza de bo viño de Cela”*.

Ó remate do pregón e recepción de autoridades na carpa protocolaria a estes efectos, logo das actuacións da Banda de gaitas Manxadoira e mailo Grupo de baile Antoxo, os dous de Bueu, preto das catro da tarde fómomos xantar á taberna do Estanqueiro onde a Organización tiña encargada a mesa. Amais do ilustre pregoeiro invitado, o propio Evencio, o Alcalde de Bueu estiveron presentes, o escritor D. Bernardino Graña e D. Xoán Carmona Badía, catedrático da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais da Universidade de Santiago de Compostela.

A comida foi un crisol de pareceres e reencontro entre vellos coñecidos. Manuel María falou da súa etapa como procurador dos tribunais nuns tempos difíciles e conflictivos de electrificación de Galicia con ocupacións e expropiacións por parte de Fenosa, o contraste que había entre os viños do interior e da costa e que a relación co viño tintafemia de Cella xa lle viña de vello, cando acudía invitado por José María Castroviejo Blanco – Cicerón e Juan Santos á adega de Agustín García Parada do Burgo (Agustín de Cella) como era coñecido fóra da parroquia e que fora alcalde no período 1910-1912.

Falouse da situación actual do viño tintafemia, de cooperativismo, de posibilidades de integración como subzona na Denominación Rías Baixas, de calidade fronte a cantidade na actitude dos produtores adegueiros, da peculiar circunstancia desta clase de cepa na comarca e da elaboración do viño sen mescla con outro tipo de uva, das posibles orixes da súa introducción a través do frades bieitos de Santiago de Hermelo e o seu priorado ....

Tamén tiveron cabida outros asuntos da vida municipal, viño aparte, como foi a cuestión da oportunidade ou non da proposta de musealización dunha salazón no noso concello como a de Mourisca en Beluso segundo expuso o Alcalde Novas directamente dirixido ó profesor Xoán Carmona quen asentiu no novedoso que sería naquel momento no ámbito galego, pois da conserva sí había varios precedentes, pero da salga non, de aí o acertado da cuestión como precursor dos envasados en lata e así estivemos intercambiando pareceres industriais, comerciais e paixasísticos ata que Manuel María chamou a atención de que xa eran horas de ir indo pois a viaxe de volta requería aínda de tempo. E así foi como deu rematada a sobremesa e posterior despedida. Un mes despois, Manuel María escribiría unha misiva dende Monforte de Lemos ó Alcalde lembrando este día e, entre outros asuntos, comunicándolle que publicara no xornal “ El Correo Gallego” un artigo sobre o “Tintafemia” no cinco ou doce de agosto pasado.

Eran tempos de Galivisión e Telemorrazo, incipientes cadeas de televisión privadas de ámbito local, aínda non nacera a edición do Morrazo do Faro de Vigo e estaba en estudio a ampliación do espigón e dique de abrigo do

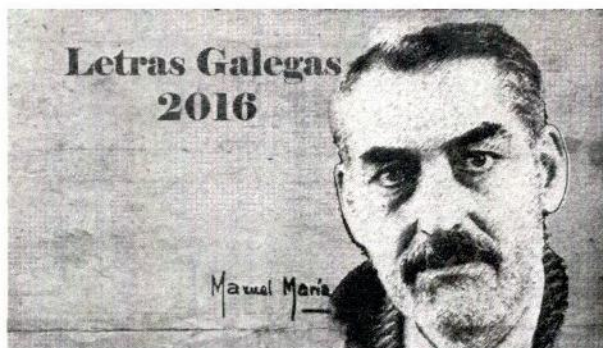

porto de Bueu do todopoderoso conselleiro, Sr. Cuiña Crespo (“Portos son eu” diría nunha visita posterior á nosa vila). Estaba en construción a depuradora, a segunda fase do parque empresarial, os terreos para o centro de ensino obrigatorio da ESO. Na nosa parroquia estaban recén mercados os terreos para a pista polideportiva escolar dos Sarces na Torre, o solar e proxecto da futura biblioteca pública municipal de Cela, o proxecto de paseo Agrelo – Portomaior ... Para rematar traemos aquí as palabras reproducidas no Saúda do programa de man daquela primeira festa por parte da Comisión organizadora:

“ Diante nosa ofrécesenos un gran reto: ofertar a xeito de feira un produto fino e delicado que se atesoura nas adegas de poucos e que non gusta de traslados innecesarios. Esta flor de Cela que lle ten dado sona e renome, conquistando ós entendidos máis exquisitos e facendo acreedores ós labradores da mellor fecha da bisbarra saída da terra regada coa súa, é o que queremos ofrecer.

Viño aparte, estades convidados a compartir nesta “I Festa do Viño Tintafemia de Cela, toda a tradición da amizade e a das xuntas da nosa xente da parroquia de Santa María, presente nas relacións humanas cotiás, xunguida coa modernidade dun viño xove, de patrón autóctono, fino, suave, fresco e purificado a contra luz, herdado dos bocois vellos e adegas terreñas, non comercializado e onde a falta de etiqueta, como ocorre na augardente, non é impedimento para que o jbo se espalle de seu!. Na confianza de que será do agrado de todos, sexa o noso recoñecemento ó labor daqueles que nos precederon e dos que somos depositarios. ¡Bos tragos!”.

Agora, pasados os anos, os dous protagonistas daquela primeira edición da festa do viño Tintafemia de Cela, Manuel María e Evencio Parada xa non están entre nós (q.e.p.d). A Manuel María adícaselle hogano, o día das Letras Galegas. Sexa para eles dous, o noso recoñecemento e recordo especial nesta nova edición da refundación da festa que eles inauguraron, e que facemos nosas as palabras arriba reseñadas, in memoriam.

O Carro

*Non canta na Chá ninguén.
Por eso o meu carro canta.
Canta o seu eixo tan ben
que a señardade me espanta.*

*Non hai canto tan fermoso:
fino como un asubío.
Anque é, ás vegadas, saudoso.
Faise, no ar, rechouchío.*

*O meu carro é cerna dura:
sábese carballo e freixo.
¡Que fermosa a súa feitura!
¡Que lixeireza a do eixo!*

*As cousas vanse aledando
por onde o meu carro pasa.
¡Carrétame herba pró gando!
¡Traime a colleita prá casa!*

"Terra Chá", 1954. Manuel María

Carballos

*¡Carballos rexos, pontentes,
calados ou musicais
que loitais como valentes
coas xistras e os vendavais!*

*¡Duros carballos verdeados,
petrucios e sedentarios!
¡Estades na Chá chantados
solemnes e centenarios!*

*¡Como amo a vosa beleza
da máis baril sobriedades!
¡Que sensación de forza
ollando prá eternidade!*

Torre de Cela.

Dez de Maio de dous mil dezaseis.

Belarmino Barreiro Rosales

ESTÉVEZ VILAS S.L.

INSTALADORA
DE GAS EGB36020021

AUTORIZADA
POR LA XUNTA DE GALICIA

EMPRESA COLABORADORA:

gasNatural
fenosa

INSTALACIÓN - BUTANO PROPANO - GAS NATURAL
CONTRATACIÓN, REVISIÓN Y MANTENIMIENTO

Tel: 986 30 00 60 - 661 240 424

CANGAS